

Ecologie

KADER

Om de uitvoerbaarheid van onderhavig plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie van de natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is.

Naast het raadplegen van bronnen is het projectgebied ten behoeve van de inventarisatie op 23 augustus 2017 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: licht bewolkt, circa 22 °C en een zwakke wind.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft agrarische graslandpercelen aan de westzijde van het dorp Houtigehage tussen de weg Spitsbergen in het oosten en de D. Visscherwei in het noorden. Rondom de percelen liggen enkele greppels; deze zijn niet jaarrond waterhoudend. Langs de weg Spitsbergen en de D. Visscherwei staan enkele bomen.

De plannen bestaan uit het realiseren van 23 woningen, waarbij de gronden in het noorden en oosten als eerste worden ontwikkeld.

Plangebied vanuit het zuidoosten (links) en noordwesten (rechts).

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).
- Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 23-08-2017 11:39:14) blijkt dat in de omgeving van het plangebied (0-1 kilometer) de laatste vijf jaar meerdere beschermde soorten zijn waargenomen. Het gaat vooral om amfibieën, zoogdieren en vogels.

Het plangebied bestaat uit agrarische graslanden met rondom greppels. Langs de weg Spitsbergen en D. Visscherwei staan exemplaren zwarte els, zomereik en zachte berk. De greppels stonden ten tijde van het veldbezoek grotendeels droog en waren begroeid met gras, reuzenbalsemien en haagwinde. In de oevers groeit ook braamstruweel en grote brandnetel. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden gezien de ligging en inrichting ook niet verwacht.

In het plangebied zijn gezien het ontbreken van bebouwing en bomen geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De bomen rondom het plangebied bevatten ook geen voor vleermuis geschikte holtes. Het plangebied vormt wel onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. In de omgeving verblijvende soorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis kunnen foerageren langs de bomen. Boven de graslanden zijn laatvlieger en rosse vleermuis te verwachten. In het plangebied zijn geen lijnvormige landschapselementen aanwezig die als essentiële vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen.

In de bomen rondom het plangebied zullen vogels zoals merel, houtduif en winterkoning tot broeden komen. Nesten van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn niet in en nabij het plangebied waargenomen. De graslanden vormen naar verwachting wel onderdeel van het foerageergebied van roofvogels en uilen. Voor weidevogels is het plangebied weinig geschikt gezien de versturende werking die uitgaat van de weg en opgaande beplanting. Hier zijn hooguit minder verstoringsgevoelige soorten als scholekster en kievit broedend te verwachten.

In het plangebied en de directe omgeving zijn verder enkele beschermde diersoorten zoals huisspitsmuis, veldmuis, egel, bruine kikker en gewone pad te verwachten. Voor deze soorten geldt in de provincie Friesland bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling van de verbodsartikelen.

2 Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

3 Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

Geschikt leefgebied voor beschermde niet-vrijgestelde soorten uit de soortgroepen grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden is niet aanwezig in het plangebied.

TOETSING

Ook na realisatie van de woningen blijft het plangebied geschikt als onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Bovendien is in de omgeving van het projectgebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Het plangebied is na realisatie van de woningen niet langer geschikt als foerageergebied voor uilen en roofvogels. In de omgeving is echter veel alternatief foerageergebied aanwezig. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels worden verstoord of vernietigd, dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

In het plangebied en de directe omgeving zijn verder enkele algemene beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten zoals huisspitsmuis, egel en gewone pad te verwachten. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling van de verbodsartikelen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

Beschermde gebieden in het kader van de Wnb liggen op enige afstand van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied Wijnjeterper Schar dat gelegen is op een afstand van ongeveer 9 kilometer ten zuiden van het plangebied.

Het plangebied heeft geen betrekking op gronden die in het kader van het provinciaal ruimtelijk beleid zijn aangewezen als NNN. Het dichtstbijzijnde gebied dat deel uit maakt van het NNN ligt op een afstand van 4 km ten westen van het plangebied. Het bosperceel aan de overzijde van de weg Spitsbergen is aangewezen als natuur buiten het NNN. In de directe omgeving ligt geen weidevogelleefgebied.

TOETSING

Om te bepalen of sprake is van een toename van stikstofdepositie is een AERIUS-berekening uitgevoerd (zie bijlage). De berekening met AERIUS genereert een gml-bestand waarin wordt geconstateerd dat er geen natuurgebieden zijn met een overschrijding van een projectbijdrage van meer dan 0,00 mol N/ha/jaar. Er treedt geen stikstofdepositie met een negatief effect op in het kader van de Wnb-beschermde Natura 2000-gebieden.

Gezien de terreinomstandigheden en ligging van het projectgebied (ten opzichte van beschermde gebieden) en de aard van de ontwikkeling kunnen ook andere negatieve effecten op beschermde natuurgebieden in het kader van de Wnb op voorhand worden uitgesloten.

De beoogde plannen vinden plaats op ruime afstand van het NNN en 'Weidevogelkansgebieden', waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân 2014.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.

